

УДК 685.343:006.03

**ФОРМУВАННЯ ВИМОГ ДО ЗАХИСНОГО ВЗУТТЯ ВІДПОВІДНО
ДО ДСТУ 4446:2005 ТА ДИРЕКТИВИ ЄС 89/686/ЕЕС**

В.В. Скідан, к.т.н., доцент

О.О. Романюк, к.т.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: вимоги до захисного взуття, ДСТУ4446:2005, Директива ЄС 89/686/ЕЕС .

У сучасному житті ризики виникнення надзвичайних ситуацій (НС) природного та техногенного характеру, незважаючи на всі зусилля коригувальної дії, які найчастіше застосовуються, залишаються досить високими. Тому перелік надзвичайних ситуацій, до ліквідації наслідків яких залучаються підрозділи пожежно-рятувальної служби, а отже, і кількість небезпечних та шкідливих факторів, в умовах дії яких виконуються роботи, є великими. Крім того, найчастіше дія одного небезпечного фактора підсилюється дією іншого, при цьому роботи, що виконуються пожежниками-рятувальниками в екстремальних умовах, належать, як правило, до складних та небезпечних, проводяться цілодобово, незалежно від пори року, погодних та кліматичних умов (температура повітря, швидкість вітру, опади тощо). Таким чином, ризик травмування особового складу збільшується у декілька разів.

До переліку небезпечних факторів належать: механічна дія, відкрите полум'я, ІЧ-випромінювання, контактне та конвективне тепло, розчини мінеральних кислот різних концентрацій (сірчана, соляна, азотна, ортофосфорна, синильна), лугів і солей на їх основі, нафту і продукти її переробки, хлор, аміак, фосген, оцет та багато інших речовин і реагентів, що виробляються в Україні або транспортуються через її територію. Різноманітність робіт, які виконує пожежник-рятувальник у режимі НС, передбачає забезпечення його надійним та ефективним спеціальним взуттям, а саме таким, яке здатне захистити від впливу високотемпературних джерел, механічних та агресивних факторів. Такі вимоги до виробу передбачені в стандарті ДСТУ 4446:2005 Взуття пожежника захисне. Загальні технічні вимоги та методи випробовування, розробленому фахівцями Українського НДІ пожежної безпеки та Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Відповідно до схеми, наведеної на рисунку, загальні технічні вимоги ДСТУ 4446:2005 узгоджуються із загальними вимогами, які застосовуються до всіх засобів індивідуального захисту (ЗІЗ), Директиви ЄС 89/686/ЕЕС на засоби індивідуального захисту.

Більш детальний аналіз загальних технічних вимоги ДСТУ 4446:2005 дозволяє виокремити наступні особливості захисного взуття:

повинно складатися з однієї пари взуття однакового розміру, повноти та однієї моделі;

виготовлятися у вигляді чобіт або напівчобіт чорного кольору (висота чобіт повинна бути не менше ніж 320мм, а напівчобіт – не менше ніж 240 мм;

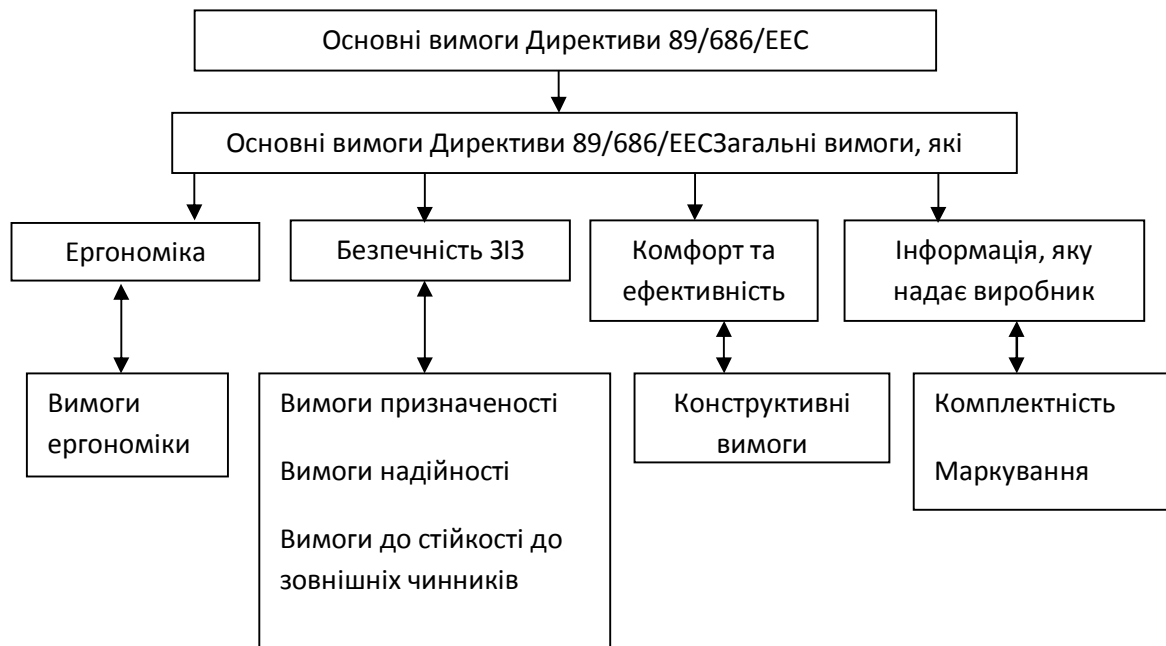

Рисунок – Схема відповідності вимог ДСТУ 4446:2005
вимогам Директиви 89/686/ЕЕС

конструкція захисного взуття повинна забезпечувати можливість його використання зі спорядженням;

для захисту від механічних дій у шкіряному взутті повинні бути підносок та проколозахисна пластина, а підошви шкіряного та гумового взуття – проколозахисну пластину та бути стійкими до дії розчинів кислот, лугів, нафтопродуктів та підвищених температур;

фурнітура не повинна торкатися внутрішньої поверхні взуття, при цьому металева та інші захисні деталі повинні бути з корозійностійких матеріалів і (або) мати антикорозійний покриття;

виготовляється литтєвим та рядково-литтєвим методами кріплення;

зовнішні деталі верху взуття виготовляються з водостійких та термостійких натуральних шкір, халява може виготовлятися з взуттєвої кирзи, шарголіну;

деталі підкладки взуття виготовляють зі шкіри, призначеної для підкладки взуття або зі спілка; вкладна устілка зі шкіри для низу взуття.

У результаті проведеного аналізу відповідно до вимог Директиви 89/686/ЕЕС, а саме комфорт та ефективність можуть бути сформовані наступні конструктивні вимоги:

- захисне взуття складається з напівчеревику, черевиків (асортиментний ряд) відповідно до призначення та потреб користувачів;

- конструктивно-технологічні рішення захисного взуття (висота берців, наявність відрізних, цілюнокроєних деталей, спосіб кріплення т.ін.) визначаються відповідно до призначення і тривалості дії небезпечних факторів;

- зовнішні та внутрішні деталі верху та низу взуття виготовляються з асортименту відповідних матеріалів, які призначені для захисту від небезпечних факторів та від спільної дії кількох факторів одночасно.